

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv

Bakgrund

Från och med den 1 januari 2013 finns det i kommunallagen en möjlighet att under vissa villkor reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, och därigenom möta konjunkturvariationer.

RUR är frivillig att tillämpa, de kommuner och landsting som tänker göra det måste besluta om hur reserven ska hanteras. Detta ska framgå av de riktlinjer för god ekonomisk hushållning som fullmäktige ska besluta om.

En uppbyggnad av resultatutjämningsreserv sker inom ramen för det egna kapitalet. Resultatutjämningsreserven gör det möjligt att på ett ansvarsfullt sätt reservera en del av överskottet i goda tider och sedan använda medlen för att täcka underskott som uppstår till följd av lågkonjunktur.

Dals-Eds kommun avser att utnyttja den nya lagstiftningen som medger införande av kommunal resultatutjämningsreserv. Enligt de nya ändringarna i 8 kap 1 § kommunallagen ska kommunfullmäktige besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Om en kommun har en resultatutjämningsreserv, ska riktlinjerna även beskriva hanteringen av reserven. Ett förslag till Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserven för Dals-Eds kommun har därför tagits fram.

Regelverk

Reservering till resultatutjämningsreserven får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av den del av årets resultat efter balanskravsutredningar som överstiger:

- en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, eller
- två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, om en kommun eller ett landsting har ett negativt eget kapital inklusive ansvarförbindelsen för pensionsförpliktelser.

Huvudregeln för resultatutjämningsreserven ska vara att ianspråktagandet endast kan göras av de medel som redan finns reserverade i resultatutjämningsreserven.

Vid införandet av de nya reglerna införs en möjlighet att även reservera överskott utarbetade fr.o.m. räkenskapsåret 2010. För reserverade medel utarbetade 2010 – 2012 ska en ingående balans beräknas och beslutas av fullmäktige under räkenskapsåret 2013.

Tanken är inte att resultatutjämningsreserven ska möjliggöra en permanent/varaktig överbeskattning där överskotten årligen sparas för framtiden. En stor resultatutjämningsreserv ska inte heller göra det möjligt att under en längre tid ha en nivå på skatteuttaget som är lägre, alternativt en kostnadsnivå som är högre, än vad som är långsiktigt hållbart.

Om en kommun har byggt upp en resultatutjämningsreserv så får hela eller delar av behållningen räknas in i budgeten för att täcka upp om de beräknade intäkterna är lägre än kostnaderna när de prognostiserade skatteintäkterna ökar svagt till följd av en svag samhällsekonomisk utveckling. Förutsättningen är att en reserv byggs upp.

Ett nytt begrepp – balanskravsresultat – införs i den kommunala redovisningen. Balanskravsresultatet ska vara årets resultat efter balanskravsjusteringar och förändring av resultatutjämningsreserv. Balanskravsjusteringar ska bestå av realisationsvinster med vissa undantag, vissa realisationsförluster, orealiserade förluster i värdepapper och orealiserad återföring av förluster i värdepapper. Ej återställt ackumulerat balanskravsresultat ska redovisas i not till resultaträkningen.

Beslut i budget om reservering till eller ianspråktagande av resultatutjämningsreserv kan revideras vid bokslut när utfallet är känt. Eftersom resultatet kan förändras mellan budget och bokslut till följd av förändrade skatteintäkter, är det rimligt att ett nytt beslut om faktisk reservering eller ianspråktagande till reserven tas vid bokslut.

Förändring av resultatutjämningsreserven hanteras inom balanskravsutredningen som en justeringspost. En resultatutjämningsreserv inom balanskravsutredningen ger varken påverkan på redovisningen, årets resultat eller ekonomiska nyckeltal.

Balanskravsutredning, exempel som i hög grad bygger på den uppställning som redovisas i prop 2011/12:172.

	Exempel
Årets resultat	+100
samtliga realisationsvinster	-10
vissa realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet	+4
vissa realisationsförluster enl. undantagsmöjlighet	+3
orealiserade förluster i värdepapper	+1
återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	+98
medel till resultatutjämningsreserv	-28
medel från resultatutjämningsreserv	0
medel till pensionsreserv	-5
Årets balanskravsresultat	+65
Balanskravsunderskott från tidigare år	-50
Summa balanskravsresultat	+15
Balanskravsresultat att reglera	0

Kommunfullmäktige ska besluta om närmare föreskrifter om innebörden av god ekonomisk hushållning för kommunen. Föreskrifterna ska ligga till grund för de mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning i verksamheten och ekonomin som ska fastställas i budgeten.

De lokala riktlinjerna bör ta sin utgångspunkt i kommunens ekonomiska ställning, vilka faktorer

som främst kommer att påverka dess verksamhet och ekonomi i framtiden samt en bedömning av faktorernas betydelse och påverkbarhet. Det kan t.ex. gälla planerade investeringar, låneskulder och det totala pensionsåtagandets påverkan på resultat och ställning.

Lagstiftaren anser att det är angeläget att riktlinjerna slår fast principer och avser det strategiska, mer långsiktiga perspektivet, dvs. längre än det budgetperspektiv på ett år eller den plan för tre år som behandlas i 8 kap. 4 § kommunallagen.

Om en kommun väljer att ha en resultatutjämningsfond ska det även framgå av riktlinjerna för god ekonomisk hushållning hur kommunen, inom ramarna för de befogenheter som angetts i lag, avser att hantera denna. Riktlinjerna bör i denna del reglera när medel ska reserveras till reserven, hur de reserverade medlen får användas och villkoren för användningen.

Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om dels årets resultat efter balanskravsjusteringar, dels detta resultat med justeringar för förändringar av resultatutjämningsreserven (balanskravsresultatet). I förvaltningsberättelsen ska även upplysning lämnas hur tidigare räkenskapsårs negativa balanskravsresultat har reglerats och det balanskravsresultat som är kvar att återställa.

God ekonomisk hushållning i Dals-Eds kommun

God ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsmässigt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer. Detta genomförs genom att:

- Dals-Eds kommun har en styrning som bygger på en målkedja med fem nivåer – Vision, Kommunfullmäktiges utvecklingsområden, Kommunfullmäktiges övergripande mål och beställningar, nämndsmål samt verksamhetsmål. Tillsammans skall dessa bilda en enhet som skall bidra till att visionen för Dals-Eds kommun uppnås. Kommunfullmäktigemålen och nämndmålen skall vara mätbara och uppföljningsbara.
- Dals-Eds kommun skall ha en ekonomi i balans, kommunens budget skall innehålla finansiella mål och mål för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.
- Planeringen av den ekonomiska politiken skall utgå från försiktighetsprincipen, där säkerhet i antaganden är en viktig grundförutsättning.
- På lång sikt ska resultatet i förhållande till skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämningsuppå till lägst 2 procent.
- Överskott är en nödvändig förutsättning för att finansiera framtida investeringar.
- Nettokostnaderna inte får öka snabbare än skatteintäkter och generella statsbidrag samt finansnetto.

DALS-EDS KOMMUN

Ekonomikontoret

Lars Hustoft

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum: 2013-08-27

D.nr: 2013-000247

Beslut KF 2013-10-23, §55

- Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att Dals-Eds kommun har god ekonomisk hushållning. Nämnderna har detta ansvar inom sitt område och inom ramen för sin budget.
- De tillgängliga resurserna bestämmer graden av målpuppfyllelse – ekonomin sätter gränsen och förutsätter optimalt resursutnyttjande. Vid resursbrist ska tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav prioriteras.
- Alla större förändringar av verksamheten ska kostnadsberäknas och resursavstämmas före genomförande. Detta gäller även övergripande policys, planer och projekt som kommer att inverka på verksamheterna.
- Alla beslut ska innehålla en ekonomisk konsekvensbeskrivning som tydliggör hur beslutet påverkar kommunens ekonomi och hur det ska finansieras.
- I budget- och måldokumentet angivna ramar/anslag för verksamheterna utgör sammantagna utgiftstak för respektive nämnd. Nämnd måste hantera befarade överskridanden inom denna totalram.
- Det kommunala bolaget och de affärsdrivande verksamheterna skall ha full kostnadstäckning.

Riktlinjer för resultatutjämningsreserven i Dals-Eds kommun

Resultatutjämningsreserven i Dals-Eds kommun är avsedd att utjämna normala svängningar i intäkterna över konjunkturcyklerna, med syfte att täcka sviktande skatteunderlag vid befarad eller konstaterad konjunkturedgång.

Det ska vara överskott under år av god utveckling av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning och/eller särskilda överskott i verksamheten som reserveras för resultatutjämning, eftersom syftet med utjämningen är att åstadkomma en stabil verksamhet över en konjunkturcykel.

Omvänt ska inte disposition ske för att täcka ett underskott som uppkommit av andra skäl, till exempel att nämnderna inte hållit tilldelad budget. Disposition får inte heller ske för att täcka ett underskott som uppkommit till följd av underlåtenhet att anpassa verksamheten till förändringar av de långsiktiga skatteintäkterna eller förändringar i verksamhetens demografiska målgrupper. Åtgärder måste vidtas för att anpassa kostnader då förändringarna bedöms vara över mer än ett år. Disposition får inte heller ske för sänkning av utdebiteringen. Dock kan resultatutjämningsreserven disponeras i samband med bokslut för att täcka oplanerade underskott.

Bedömning av när det är goda år eller sämre tider, avgörs genom att väga skatteunderlagsutvecklingen för budgetåret/bokslutsåret mot det genomsnittliga utfallet för de senaste 10 åren, är prognosen/ utfallet för året under genomsnittet ska det ses som lågkonjunktur och över är det högkonjunktur.

Postadress
Box 31
S-668 21 ED

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534 -19000

Telefax
+46 (0)534 -10550

Internet: www.dalsed.se

Bankgiro
534-4072

Org.nr
212000-1413

Email: kommun@dalsed.se

- Resultatutjämningsreserven utgör en del av kommunens egna kapital.
- Reservering till resultatutjämningsreserven får göras om kommunens finansiella mål är uppnådda med ett maximalt belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.
- Beslut om att använda medel från resultatutjämningsreserven ska fattas i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget, men kan vid behov revideras i samband med bokslut. Vid disposition bör en bedömning göras av när konjunkturen återhämtar sig. Överläggning med kommunens revisorer bör ske inför beslut.
- Kommunfullmäktige fattar ett aktivt beslut vid förändring av resultatutjämningsreserven.

Beräkning av ingående balans RUR 2010 – 2012 för Dals-Eds kommun

Reservering av överskott upparbetade fr.o.m. räkenskapsåret 2010 föreslås göras i Dals-Eds kommun. För reserverade medel upparbetade 2010 – 2012 ska en ingående balans beräknas och beslutas av kommunfullmäktige. Dals-Eds kommun har positivt eget kapital inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser och har då möjlighet att avsätta medel som överstiger en procent av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning.

Beräkning av reservering (belopp i tkr)	2010	2011	2012
Skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning	230 304	235 579	230 061
1 % av skatteintäkter och bidrag	2 303	2 356	2 301
Årets resultat	2 738	8 022	3 498
avgår samtliga realisationsvinster	-100	-481	0
tillägg för realisationsvinster enligt undantag			0
tillägg för realisationsförluster enligt undantag	+500		0
tillägg för orealiserade förluster i värdepapper			0
avgår återföring av realiserade förluster i värdepapper			0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	3 138	7 541	3 498
medel till pensionsreserv	-700	-3 000	0
Maximal reservering	135	2 185	1 197

För åren 2010 – 2012 finns totalt 3.517 tkr i överskott att reservera. Det är dock viktigt att poängtera att tidigare års ackumulerade överskott i praktiken har använts för att finansiera investeringar och på så sätt redan förbrukats. I den mån dessa kommer att användas för att som resultatutjämningsreserv täcka framtida underskott i den årliga driften, så behöver motsvarande medel lånas upp.